

FRA STYRINGSRENTE TIL UTLÅNSRENTE

**HVOR RASKT ENDRER BANKENE UTLÅNSRENTA? EN
ANALYSE AV DATA FRA FINANSPORTALEN**

APRIL 2026

Innhold

Innhold	2
Innledning	3
Data og metode.....	4
Beregningsregler	4
Utvalg.....	5
Perioder	5
Analyser og resultater	6
Renteoppgangsperioden.....	6
Rentenedgangsperioden.....	8
Resultater	9
Vedlegg.....	10
Oversikt over alle banker	10

Innledning

Forbrukerrådet samler inn og publiserer data om et stort antall bankavtaler på Finansportalen. Her kan forbrukerne utforske hvilke rentebetingelser som gjelder for ulike produkter og finne hvilke banker som til enhver tid har de beste betingelsene for nye kunder.

Dataene som publiseres i Finansportalen er også nyttige for å overvåke og undersøke markeder for finansielle produkter, blant annet med tanke på om det er strukturelle forskjeller mellom markedsaktørene.

Basert på historiske data fra Finansportalen har vi i dette arbeidet undersøkt hvor lang tid bankene bruker på å justere rentebetingelsene på ulike boliglånsprodukter for nye kunder i etterkant av renteendringer fra Norges Bank.

Forbrukere med boliglån er tjent med at bankene er tidlig ute med å sette ned renta når styringsrenta settes ned, og at de venter med å sette opp renta når styringsrenta settes opp. Denne aktiviteten er også et tegn på sunn konkurranse i markedet.

Siden dataene i Finansportalen kun gir informasjon om produkter slik de tilbys til nye kunder kan vi basert på denne undersøkelsen ikke si hvilke banker som er mest forbrukervennlig for eksisterende kunder. Hvilke banker som er mest forbrukervennlig over tid for nye kunder avhenger også av andre faktorer, som rentenivået og andre betingelser. Dette er tema vi vil undersøke i fremtidige analyser av historiske data om bankprodukter i Norge.

I denne rapporten dokumenterer vi dataene og metodene vi har benyttet og beskriver hovedfunnene fra analysen.

Data og metode

Data og databehandling

For å undersøke hvordan ulike banker agerer i etterkant av endringer i styringsrenta har vi hentet data fra Finansportalen, strukturert og tilgjengeliggjort dem i et egnet format i interne databaser.

Finansportalen bank sammenstiller priser på lån- og spareprodukter fra alle banker i Norge, som er pliktig til å rapportere sine priser slik de presenteres til nye kunder. Finansportalen bank oppdateres daglig med riktige renter på lån og sparing.

Hver gang bankene gjør endringer på produktene sine i Finansportalen dannes det et stempel i dataene som forteller oss start- og sluttdatoen for det aktuelle produktet med tilhørende betingelser. Dette gir oss også informasjon om endringer i rentene på produktene.

Vi har brettet ut dette slik at vi får én linje per bank, produkt og rentenivå for ulike betingelser. I tillegg har vi hentet data fra Norges Bank om styringsrenta, som forteller oss om datoer og nivåer på styringsrenta tilbake i tid.

Vi har så sammenstilt dette, og gjort en maskinell telling der hvor hver første endring av rentebetingelsene per bank, produkt og betingelser etter hver endring i styringsrenta er markert.

I tillegg inneholder dataene informasjon om størrelsen på renteendringen, boliglånstype og vi beregner antall dager siden endring i styringsrenta for hver bank- og produktkombinasjon.

Beregningsregler

For å sikre at vi sammenligner riktigst mulig har også laget noen beregningsregler som danner grunnlag for bankenes gjennomsnitt:

- Renten må være justert med minst 10 punkter. Minste endring fra Norges Bank er i perioden 25 punkter.
- Alle produkter med minst fem endringer i renteoppgangsperioden, og minst én endring i nedgangsperioden, blir medregnet.
- Renteendring må ha forekommet mellom ti dager før og 100 dager etter justering av styringsrenten¹. Vi har tatt med endringer ti dager før slik at banker som er proaktive ikke skal straffes for dette.
- Dersom det ikke er foretatt noen justeringer berører dette ikke analysene, og vi tar ikke hensyn til om renten er justert flere ganger.
- Produktene må ha flytende rente.

¹ Renteendringer som skjer rett før neste justering (inntil 10 dager før), teller fortsatt med dersom de egentlig stammer fra den forrige.

Utvalg

Vi har valgt å se på et utvalg banker og produktkategorier i analysen, mens vi tilgjengeliggjør et bredere utvalg av banker som et vedlegg til rapporten.

Bankene i analysen tar utgangspunkt i to kategorier:

- Et sett med store eller nasjonale banker: DNB, Nordea, Sparebanken Norge, Sparebank 1 Sør-Norge, Sparebank 1 SMN²
- Et sett med mindre «utfordrere» eller lokalbanker: Bulder (Sparebanken Norge), Sbanken, Landkreditt, Bien Sparebank (Eika), Sparebanken Møre³

Vi har også valgt å ta med ulike produktkategorier⁴ for å se om det er forskjell mellom disse når bankene justerer renta:

- Standardlån
- Boliglån til unge/førstehjemslån
- Lån med krav om medlemskap (fagforening, etc.)
- Grønne lån

Medianverdi for alle banker er også markert i figurene.

Perioder

Vi har tatt utgangspunkt i to hovedperioder i analysen:

- Renteoppgangsperioden fra september 2021 til desember 2023. Styringsrenten gikk fra 0 til 4,5 prosent. Totalt 14 rentejusteringer.
- Rentenedgangsperioden fra juni 2025 til september 2025. Renten ble satt ned to ganger fra 4,5 til 4,0 prosent. Totalt to rentejusteringer.

Det er flere årsaker til at vi har valgt disse to periodene. De ligger nært i tid så mange produkter som er med i analysene eksisterer fremdeles, og de er relevante. I tillegg får vi med både en oppgangs- og en nedgangsperiode, og vi har særlig gode data for oppgangsperioden i 2021 til 2023 på grunn av alle rentehevingene i denne perioden.

² Disse konstituerer [største banker i Norge](#), med unntak av Handelsbanken.

³ «Utfordrer»-bankene er valgt fordi de har eksistert i hele perioden. Bien er en uavhengig sparebank i Oslo, mens Sparebanken Møre er en av de største sparebankene.

⁴ Alle produkter med flytende rente som er listet i de ulike kategoriene er inkludert.

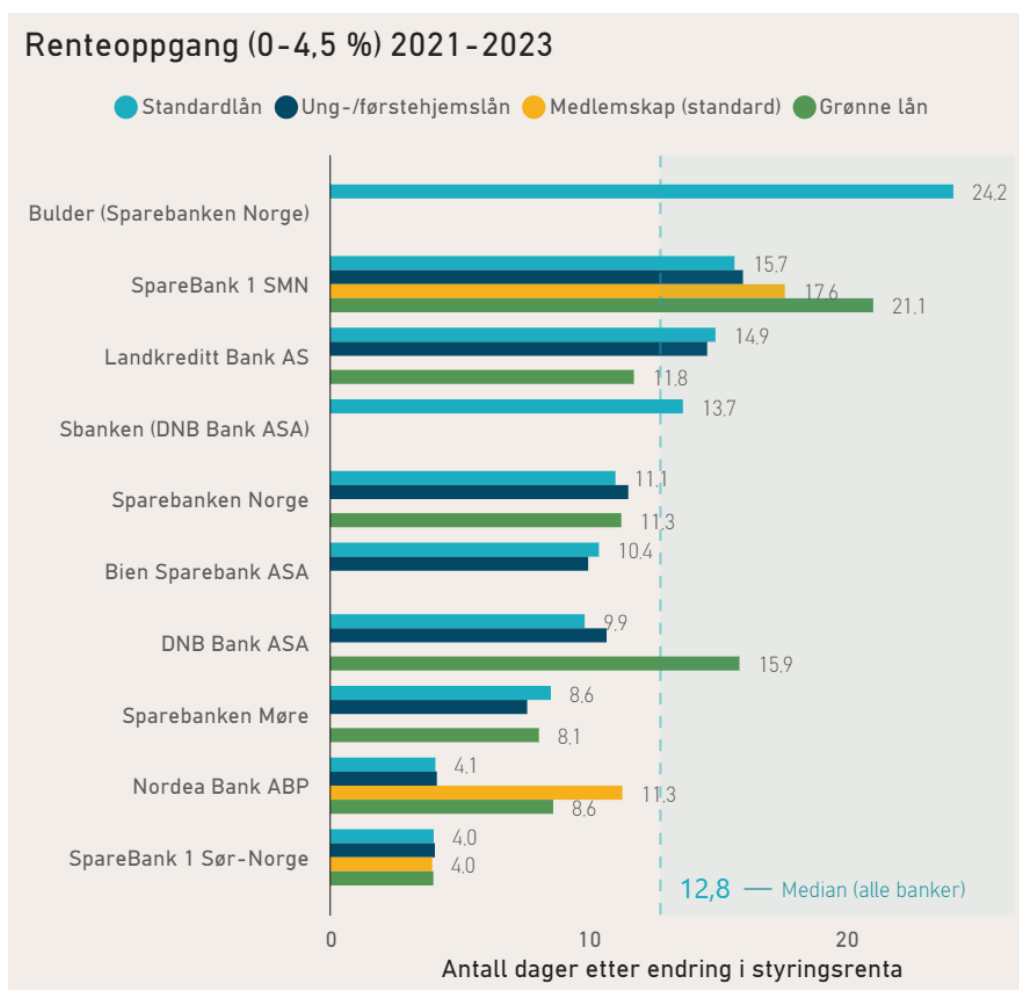
Analyser og resultater

Resultatene fra analysene presenteres i to figurer som viser hver av de to periodene vi har undersøkt. Figurene viser de ulike bankene som er inkludert i analysene og hvor mange dager i gjennomsnitt de har brukt på å sette opp eller ned renta. I tillegg vises medianverdien for alle bankene som en stiplet linje i diagrammet.

Den første (figur 1) viser renteoppgangsperioden fra 2021-2023 og den andre (figur 2) viser rentenedgangsperioden i 2025. Det er viktig å holde periodene adskilt fordi vi anser det for å være forbrukervennlig å bruke lenger tid på å sette opp renta, mens det motsatte er tilfelle når renta settes ned.

Renteoppgangsperioden

I denne perioden fra 2021 til slutten av 2023 steg renten hele 14 ganger og ble satt opp fra 0 til 4,5 prosent. Dette gir et veldig godt grunnlag for sammenligning av ulike banker og produkter i denne perioden, fordi vi har mange målepunkter.

Figur 1: Gjennomsnittlig antall dager fra endring av styringsrenta til endring av utlånsrenta, fordelt på utvalgte banker og produktkategorier.

Vi ser i oversikten over de utvalgte bankene at det er ganske stor forskjell i gjennomsnittlig tid de ulike bankene bruker på første renteendring. Vi ser at en rekke banker bruker rundt 10 dager, deriblant DNB og Sparebanken Møre og Sparebanken Norge.

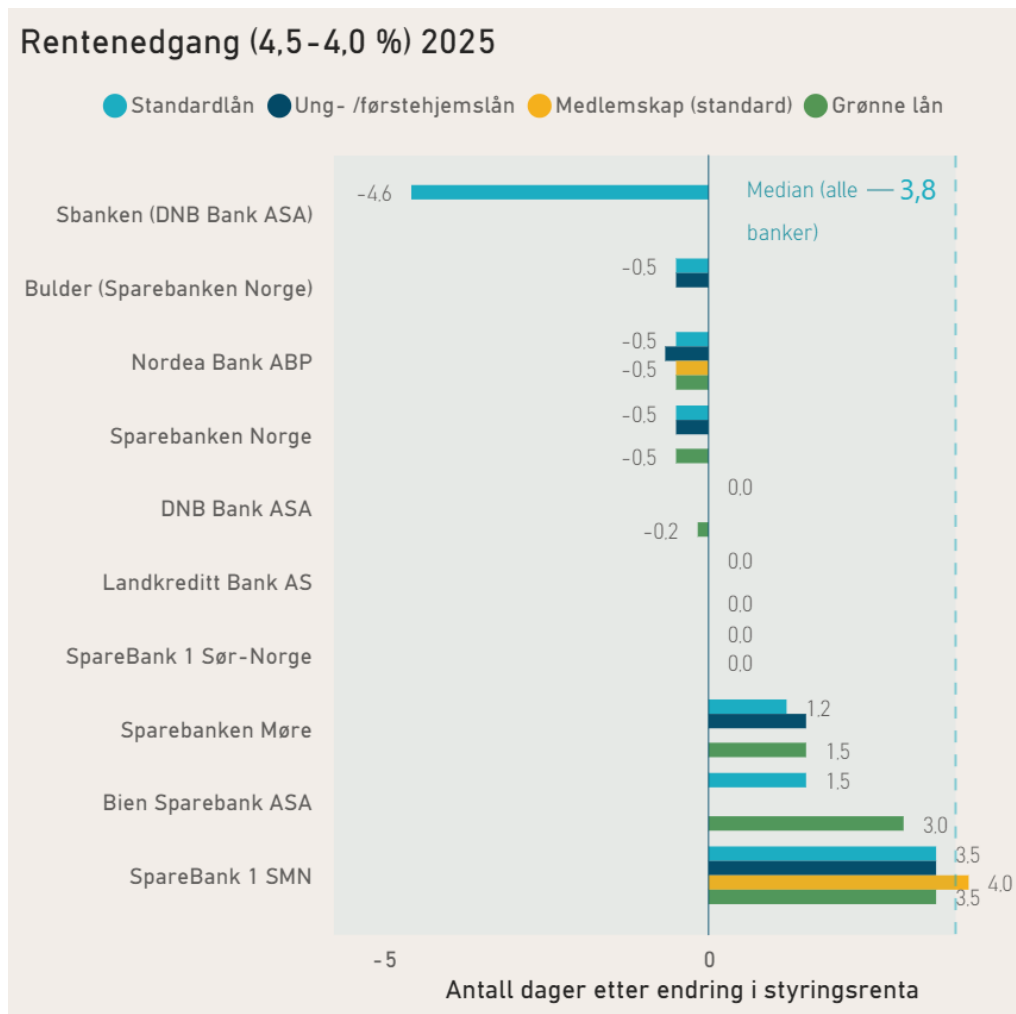
De bankene som i gjennomsnitt er raskest ute med å sette opp renta blant de utvalgte bankene er SpareBank 1 Sør-Norge og Nordea. Standardlånene deres settes opp i snitt fire dager etter endring i styringsrenta.

På den andre siden av skalaen har vi Bulder (Sparebanken Norge) som i snitt venter hele 24 dager med å justere renta på Finansportalen. Sparebank 1 SMN og Landkreditt ligger også i øvre sjikt med rundt 15 dager i gjennomsnitt på standardlånene.

Median tidsbruk for alle banker (standardlån) ligger på 12,8 dager, og de utvalgte bankene fordeler seg omtrent likt på hver sin side av denne linjen.

Rentenedgangsperioden

I rentenedgangsperioden vi har sett på i analysen sank styringsrenta fra 4,5 til 4 prosent. Denne perioden fant i sin helhet sted i 2025 og omfatter kun to rentenedsettelsler, i juni og september. Vi har dermed litt færre punkter for sammenligning av ulike banker og produkter som eksisterte i denne perioden på Finansportalen.

Figur 2: Gjennomsnittlig antall dager fra endring av styringsrenta til endring av utlånsrenta, fordelt på utvalgte banker og produktkategorier. Perioden 2025.

I denne oversikten ser vi utslag av at vi har valgt å telle med endringer innenfor ti dager før endring i styringsrenta. Hele fire banker har negativt antall dager i gjennomsnitt for begge endringene på standardlånene, som betyr at de satt ned renta i snitt inntil fem dager før styringsrenta ble justert.

Blant bankene presentert i figur 2 er det Sbanken (DNB) som var raskest til å sette ned renta. De satt i gjennomsnitt ned renta fem dager før styringsrentejusteringene. Bulder, Nordea og Sparebanken Norge satt alle ned én dag i forkant, mens DNB og Landkreditt i snitt satt ned renta samme dag som styringsrenta.

I siste gruppe kommer bankene i SpareBank 1-gruppen og lokalbanken Bien Sparebank i Eika-gruppen, som på tvers av produktkategoriene brukte tre til fem dager med å justere renta.

Median tidsbruk for alle banker ligger på fire dager, og vi ser at de utvalgte bankene er raskere enn eller like raske som medianbanken til å sette ned renta. Et større antall lokalbanker som venter lenger med å justere renta gir her utslag i en høyere medianverdi.

Resultater

Analysene viser at det er spredning mellom de ulike bankene når det gjelder hvor lang tid de bruker på å justere utlånsrenta i kjølvannet av renteendringer fra Norges bank.

Oppsummert ser vi at flere av «utfordrer»-bankene, som Bulder (Sparebanken Norge) og Landkreditt, er blant bankene som venter lengst med å justere opp renta, og samtidig er blant de raskeste til å sette ned renta. Sbanken (DNB) skiller seg ut ved å endre renta i snitt fem dager før justering av styringsrenta i 2025, men ligger midt i feltet når det gjelder renteøkninger.

Når det gjelder de store nasjonale bankene ser vi at DNB og Nordea er ganske raskt ute med å sette ned renta i rentenedgangsperioden i 2025, men de er også tidligere ute enn medianen når rentene settes opp. På standardlånene setter Nordea opp renta raskere enn nesten samtlige banker, samtidig som de er tregere med å gjøre det samme på medlemskapslån.

SpareBank 1-bankene i analysen skiller seg fra hverandre ved at Sparebank 1 SMN er tregest blant de utvalgte bankene til å sette ned renta (på linje med medianen), mens Sparebank 1 Sør-Norge er blant de raskeste. Samtidig er Sparebank 1 Sør-Norge raskest av alle banker til å sette opp renta.

Vi ser at noen banker forskjellsbehandler ulike produktkategorier. Som nevnt bruker Nordea lenger tid på å sette opp renta på medlemskapslån, og vi ser også at DNB og SpareBank SMN venter lenger med å sette opp renta på sine grønne lån. Det er små forskjeller mellom standard- og ung-/førstehjemslån. Det er kun små forskjeller i medianen på de ulike produktkategoriene på tvers av bankene.

En korrelasjonsanalyse vi har gjort på totaloversikten viser at det er en *svak, positiv korrelasjon* mellom tid brukt på renteøkninger og tid brukt på rentenedsettelse ($0,3$), for standardlån. Tendensen er dermed at banker som bruker tid på å sette opp renta, også bruker tid på å sette den ned.

Vedlegg

Oversikt over alle banker⁵

Bank	Renteoppgangsperioden 2021-2023				Rentenedgangsperioden 2025			
	Standard	Ung- /førstehj.	Grønt	Medlem	Standard	Ung- /førstehj.	Grønt	Medlem
Birkenes Sparebank	38,7	27,8	21,8		10	10		10
Valle Sparebank	25,3	25,3			10	10		10
Bjugn Sparebank	24,8	30,2			11	11		
NORDirekte (Skagerrak Spb)	24,2				3			3
Bulder (Sparebanken Norge)	24,2				-0,5	-0,5		
Soknedal Sparebank	23,6	24,1			68	68		
INSTABANK ASA	22,7							
Tolga-Os Sparebank	22,3	21,8			10,5	10,5		
Tinn Sparebank	22,1	22,4	23,7		12	12		12
Valdres Sparebank	21,9	21,6	22		4,5	4,5		4,3
Nordea Direct	21,6	23,4						
Berg Sparebank	21,4	21,4	21,4		7	8,3		7,8
Haltdalen Sparebank	20,4	24,6			-1	-1		
Evje og Hornnes Sparebank	20,4	22,7	22,3		15,5	15,5		15,5
Cultura Sparebank	19,2		14,2		21			21
Himla Banktjenester (Fana Spb)	19,1				1,5			
Tysnes Sparebank	18,9	21,8						
Oslofjord Sparebank	18,4	15,6	18,4		2	2		2
Åfjord Sparebank	17,7	18,9						
Drangedal Sparebank	17,4	14,9			6	6		
Askim og Spydeberg Sparebank	17	15,6			5	4,8		5
Sogn Sparebank	16,8	16,3			5	5		
Ørland Sparebank	16,8	16,8			4	4		
Trøndelag Sparebank	16,7	16,7	16,3		9,3	9,5		9,5
Strømmen Sparebank	16,5	14,6	11,6		3,7	4		5
Skue Sparebank	16,5	16,5	16,7		5,5	5,5		5,5
Voss Sparebank	16,4	15,5	15		7,5	7,5		7,5
Sparebanken Narvik	16,4	18,5	17,8		8	8		8
Agder Sparebank	16,3	16,6	15,2		3	3,5		3
Sunndal Sparebank	16,3	16,3	7,5					
Aasen Sparebank	16,1	16,1	17,8		8	8		8
Kvinesdal Sparebank	16,1	16,6			12	14		12
Marker & Eidsberg Sparebank	15,9	16,1			3	3		3
SpareBank 1 SMN	15,7	16	21,1	17,6	3,5	3,5	4	3,5
Tinde Sparebank	15,3	15,3	15		2,5	2,5		2,5
Hjelmeland Sparebank	15,2	15						
Hegra Sparebank	15	14,8			8,5	8,5		
SpareBank 1 Østlandet	15	14,5	16,2	16,1	3,5	3,5	3,5	3,5
Landkreditt Bank AS	14,9	14,6	11,8		0	0		0
Oppdalsbanken	14,8	13,4	15,8		7	8,5		8,5

⁵ Viser gjennomsnittlig antall dager for alle banker som oppfyller beregningskriteriene og har minst ett produkt og fem endringer i oppgangsperioden, eller minst ett produkt og én endring i nedgangsperioden.

Skandinaviska Enskilda Banken	14,8				4			
Etne Sparebank	14,6	14,6	14,6					
Gildeskål Sparebank	14,5	18,6			14	14		
Nybygger.no (Sparebanken Øst)	14,5				3			
Blaker Sparebank	14,2	15,6						
Rørosbanken Røros Sparebank	14,2	14,8	15,4		2,4	4		3
Sparebanken DIN Telemark	13,9	19,6	15,8		5,2	5,5		5,4
Sbanken (DNB Bank ASA)	13,7				-4,6			
Skagerrak Sparebank	13,4	13,6			4	4		4
SpareBank 1 Hallingdal Valdres	13,2	5	7,3	9,2	1,7	4,3	1,3	1,3
Grue Sparebank	13,2	13,2			1,5	1,5		1,5
Sparebank 68° Nord	13,2	13			3	3		3
OBOS-banken AS	13	14,6		13,4	4	4	4	
SpareBank 1 Nordmøre	12,8	12,8	13,1	12,6	4,5	4,5	4,5	4,4
Trøgstad Sparebank	12,8	11,5	12,3		6	6,5		6,5
Flekkefjord Sparebank	12,8	13,1			5	5		5
Akademikerne (Danske Bank)	12,8			5,4				
Selbu Sparebank	12,5	12,1			3,5	3,5		3,5
Lillesands Sparebank	12,1	11,3	11,9		4	4		4
Grong Sparebank	12	12,6	12,8		3	3		3
SpareBank 1 Ringerike Hadeland	11,8	12,9	13,4	11,8	4	4	4	3,7
Marker Sparebank	11,8	10,3	8,9					
KLP Banken AS	11,7			6,3	1		0,7	
Hjartdal og Gransherad Spb.	11,4	8,5	8,5					
Vekselbanken	11,4	11,2	10,8		5,5	5,5		5,5
JBF Bank og Forsikring	11,3	10,9	10,8		1,5	1,5	3,5	1,2
Luster Sparebank	11,3	11,4	11		4	4		4
Andebu Sparebank	11,2	10	11,9					
Sparebanken Norge	11,1	11,6	11,3		-0,5	-0,5		-0,5
DinBANK.no(Sparebanken Øst)	11	12			3			
Stadsbygd Sparebank	10,7	11,1	10,8		42,5	31,7		42,5
Nordnet Bank (Nordnet Bank AB)	10,5				3,9			
Bien Sparebank ASA	10,4	10			1,5			3
Rindal Sparebank	10,4	10,4	9,8		7	7		3
Handelsbanken AB NUF	10,3			21,8	5,5		5	5
Nidaros Sparebank	10,1	13,1			4,5	4,5		4,5
Høland og Setskog Sparebank	10	5,9	8,4		3	3		3,2
Odal Sparebank	9,9	9,7			0	0		0
DNB Bank ASA	9,9	10,7	15,9		0	0		-0,2
Aurskog Sparebank	9,9	9,5	9,9		4	3		3,8
Etnedal Sparebank	9,8	12,3	12,8		11	12,5		11
Søgne og Greipstad Sparebank	9,5	9,6			5	5		5
SpareBank 1 Nord-Norge	9	8,4	8,1	8,2	3	3	3	3
Boligkreditt.no (Spb. Øst)	8,9				4,5			
Sparebanken Øst	8,8	7,8	8		3	3	7,2	3
Sparebanken Møre	8,6	7,6	8,1		1,2	1,5		1,5
Melhusbanken	8,2	9	6,3		1,5	1,5		1,5
Kraft Bank ASA	8				-7			

Ørskog Sparebank	8	7,9	8		5	5		6
Romerike Sparebank	7,9	9,1	9,3	9,8	0	1	0	0
Sparekillingsbanken	7,7	9	7,7		1,5	1,5		1,5
Skudenes & Aakra Sparebank	7,6	8			8,5	8,5		
SpareBank 1 Sørøst-Norge	7,5	8	7,9	9,1				
BN Bank ASA	7,5				1,5			
SpareBank 1 Gudbrandsdal	7,3	12,4	12,9	11,9	4	4	4	4
SpareBank 1 Østfold Akershus	7,3	7,2	7,1	6,9	2,9	2,5	2,5	2,9
Jæren Sparebank	6,9	6,9	6,9		3,5	3,5		3,5
Danske Bank	6,7	9,4						
Larvikbanken	6,7	7,5	7,3					
Totens Sparebank	6,6	6,8	7					
Orkla Sparebank	6,4	7,4	8,8		0,8	1,5		1,5
Fana Sparebank	6,1	4,8	6,1		1,5	1,5		1,5
Storebrand Bank ASA	5,9		6,3	6,7	0,4			1,2
Haugesund Sparebank	5,5	5,9	5,6		3	3		3
SpareBank 1 Sogn og Fjordane	5,5	5,5	5,7		4,5	4,5	5	4,5
SpareBank 1 Søre Sunnmøre	5,4	5,4	4,7	4,5				
Rogaland Sparebank	5,2	5,2	5,2		0	0	0	0
SpareBank 1 Helgeland	5,2	5,2	4,8	4,7	-3	0	-1,8	0
Sparebanken Sør	4,5	4,5	5,2					
SpareBank 1 Lom og Skjåk	4,3	7	5,2	6,4	1,5	1,5	1,3	1,5
Nordea Bank ABP	4,1	4,1	8,6	11,3	-0,5	-0,7	-0,5	-0,5
SpareBank 1 Sør-Norge	4	4,1	4	4	0	0	0	0
Bate boligbyggelag (DNB)				6				
BONORD (DNB)							0	
Kassa - Boliglån fra Oslo Pf.				12,4	5,5			
NOBL (DNB)							0	
Norsk Sykepleierforbund (DNB)				14,7			0	
Penni fra Eika digitalbank					-0,5			
Statens pensjonskasse				22,7			73	
TOBB (DNB)				12,2				
USBL (DNB)				12,2				
Median	12,8	12,7	10,8	10,55	3,8	4	2,75	3,5